

Dienst aan het begin van de Najaarszendingsweek
i.s.m. de werkgroep Diaconaat & ZWO
Zondag 3 november 2013
Protestantse gemeente te Hoek

ORGELSPEL *beelden van de classicale ZWO - projecten op de beamer*

WOORD VAN WELKOM door ouderling van dienst, dhr. Henk Siersema

Dienst van de VOORBEREIDING

AANSTEKEN VAN DE KAARSEN

voor de kinderkring en tienerkring door Seppe Verschueren

AANSTEKEN VAN DE KAARS VAN VERBONDENHEID

Tijdens het aansteken van de kaarsen zingen we, begeleid op piano:

'Waar er twee of drie bijeen zijn in mijn naam'

uit Hoop van alle volken, een lied uit Kameroen.

Waar er twee of drie bij een zijn in mijn naam

Zal ik zelf bij hen zijn.

Waar er twee of drie bij een zijn in mijn naam

Zal ik zelf bij hen zijn.

Ik zal er zijn, Ik zal er zijn.

ZINGEN, Intochtlied, Psalm 138: 1 en 4

DREMPELGEBED

Vg: Hier zijn wij o God,
mensen, overal vandaan.

**Allen: Hier zijn wij o God,
als kinderen in uw Naam.**

Vg.: Soms voelen we ons verloren
in deze grote wereld,
soms zijn we elkaar kwijt.

**Allen: Zie ons aan zoals wij zijn,
met alles wat wij met ons meedragen.**

Vg.: Soms zijn we vol van onszelf,
met last van wat achter ons ligt
op de schouders.
Soms zijn we leeg, maar met verlangen
naar liefde, naar nieuw begin.

Allen: Breng ons bij u en bij elkaar,

**voedt ons vanuit de bron van uw liefde,
Amen**

BEMOEDIGING EN GROET

ZINGEN: 'De vreugde voert ons naar dit huis'

NLB, lied 280 vers 1, 4 en 6

Geen kerk zonder (wereld)diaconaat geen (wereld) diaconaat zonder kerk
Inleiding op de dienst en toelichting op de twee projecten die gesteund worden door verschillende Gemeenten in Zeeuws-Vlaanderen, door Cor-Elli de Bruijn, lid werkgroep Diaconaat & ZWO

'Ik hoest alleen maar en heb pijn op mijn borst' zegt een Afrikaanse vrouw, 'ik dacht dat ik tb had'
Door het verkeerd stoken van kolen is er een enorme rookontwikkeling in haar huisje.

In Molati, Zuid Afrika, woont Jeanet, haar belangrijkste taken: zorgdragen voor het eten en de was. Het lijken simpele zaken, maar in Molati betekent dit dat het vuur/het fornuis de hele dag moet branden. Het hout voor het vuur moet Jeanette zelf kappen.
Molati ligt in een bijzonder gebied, waar ten tijden van de Apartheid de zwarte en gekleurde bevolking door de blanken werd herplaats. Hierdoor hebben deze mensen veel minder kansen op werk gekregen en is Jeanet met haar gezin afhankelijk van de landbouw en werkzaamheden in de buurt.

Dumisani Rebombo is niet besneden en verricht huishoudelijke taken voor zijn moeder. Zijn vrienden vinden hem daarom geen 'echte man'. Om te bewijzen dat hij wel degelijk een man is, doet hij iets wat als typisch 'mannelijk' beschouwd wordt in zijn dorp. Hij verkracht een meisje. Vijftien jaar is hij. Zijn slachtoffer is jonger. "Mijn verhaal is het verhaal van veel Afrikaanse mannen en jongens," vertelt Rebombo. Het merendeel van de mannen gebruiken de Bijbel om hun misbruik van vrouwen te legitimeren. Zij geloven dat als hoofd van een gezin God hen de macht heeft gegeven hun vrouwen te beheersen, dus ook hun lichaam.

Zaterdag was er de landelijke ZWO dag, een inspirerende dag, met onder andere zingen met de wereldkerk en Afrikaans koken. Daar hoorden we nog veel meer verhalen van mensen.
Mensen als vogels, die uit de lucht dreigen te vallen, omdat ze vleugellam zijn. Mensen, voor wie dromen al verdampen bij het opkomen van de zon

Muzikale bijdrage tieners / blazersgroep: Birds van Anouk

Vrije vertaling:

*Wanneer vogels geïsoleerd worden van alles
en wolken het licht wegnemen,
vallen zij van het dak,
vallen zij uit de lucht als regendruppels,
zonder lucht, zonder luister*

*Hoop veranderd in angst
en met één vleugel kan een vogel niet vliegen
Wat vogels nodig hebben
zijn bomen en bloemen en zonlicht,
zodat nieuwe herinneringen kunnen komen
en oude weggaan,
Een plek waar liefde geen leugen is.*

Soms heb je helemaal geen zin in deze verhalen, zou je je ogen er voor willen sluiten, er is zóveel wat kan je er aan doen en waar is God zeggen sommigen, waarom doet hij er niets aan. Jeanette, Rebombo kunnen niet zeggen: 'ik heb geen zin in deze verhalen', zij zijn de verhalen zelf!

Maar op de ZWO-dag hoorden we ook wat zij doen, en vele anderen met hen, vallen, opstaan, doen wat ze zelf kunnen doen, samen doen wat mogelijk is en wat niet kan ... daar bidden ze voor. Bij een bezoek aan een project in Zuid-Afrika van iemand hier uit Zeeuws-Vlaanderen is dat ook aan óns gevraagd, er is veel geld nodig om mensen te helpen maar ze vragen of wij voor hen bidden, zij doen dat ook voor ons.

Zaterdag hoorden we van één van de medewerkers van Kerk in Actie dat ze ervaren heeft dat God dáár is, waar mensen heel maken, want naast de enorme hoeveelheid ellende zijn er ook mooie verhalen in dit schitterende land.

Rebombo voelde zich schuldig en bang. Hij ontloopt het meisje en verhuist naar een ander dorp. Als hij gaat werken bij een hulporganisatie voor vrouwen, wordt hij geraakt door hun verhalen over misbruik en geweld. Twintig jaar later gaat hij terug naar zijn geboortedorp en vraagt haar om vergeving. En dat is bijzonder, in een land waar seksueel geweld en intimidatie ingebed zijn in de cultuur. De vrouw accepteert zijn excuses en geeft hem een opdracht mee: "Misschien kun jij andere mannen ervan overtuigen dat zij dit niet moeten doen."

De komende 3 jaar zijn wij, samen met andere gemeenten verbonden met mensen als Jeanette en Rebombo. We ondersteunen twee organisaties:

NOVA; zij richten zich op het verbeteren van de leefomstandigheden van de allerarmsten en werken aan gezondere huishoudens. Dat doen zij onder andere door het introduceren van een nieuwe kookmethode en ontwikkelden die samen met de lokale bevolking.

En het Ujamaa Centrum; zij bemoedigt minderheden in de Zuid-Afrikaanse samenleving met Bijbelse verhalen. Met de Tamar Campagne, waarbij het verhaal van Tamar centraal staat, brengt het Ujamaa Centrum het gesprek op gang over geweld en creëert het een veiliger situatie voor vrouwen. Deze campagne richt zich ook op mannen, zodat zij hun rol in situaties van huiselijk geweld herkennen en aanpakken.

Eén van de sprekers noemde zaterdag als beeld van God:
'hartstochtelijke inzet voor gerechtigheid en liefde voor mensen'.
In navolging van Jezus, is dat toch onze opdracht,
'hartstochtelijk inzetten voor gerechtigheid en liefde voor mensen',
want hoe kunnen we anders kerk zijn?

Daarom is er vanmorgen deze bijzondere dienst en willen we stilstaan, collecteren en bidden voor de mensen waarmee we de komende jaren verbonden zijn.

GEBED OM ONTFERMING

Gesproken en gezongen (mel. Gez. 459 LvdK)

Getrouwe, liefdevolle God,
aan de bron van alle leven staat U,
aan de oorsprong van al wat ademt.
Van meet af aan was er Uw belofte:
ik ben bij u alle dagen.
In het licht van uw liefde en uw belofte
zien wij dan ook naar uw schepping,
naar deze aarde,
naar de mensen die er wonen,
naar elkaar, naar onszelf.

Zingen: Om de mensen godverlaten,
vluchtelingen, doodswoestijn,
om de woede, om de tranen
roepen wij: Je zou er zijn.

Om ons heen en in onszelf ziende,
leggen wij ons bestaan voor u open:
Hoever van de bron zijn wij geraakt?
Hoever weg van onze oorsprong?
Uw schepping...
aangetast, aangevochten...
uw schepselen...
wankelend, gekwetst, verdwaald.

Zingen: Om de haat en om de oorlog,
de verbittering, de pijn,
om die eindeloze cirkel
vragen wij: Zul Jij er zijn?

En toch, o bron van Leven,
blijft U onze hoop.
Ontfermt u zich dan, o God,
over al uw schepselen
zie ons en deze wereld aan,
in uw licht, met uw ogen.

Zingen: In een mens die helend leefde
in een woord, in brood en wijn,
in 't verlangen dat wij delen,
zeg Jij ons: Ik zal er zijn.

Als u meegaat,
durven wij te gaan o God, te gaan op weg
naar wat vreemd, wat onbekend is,
op weg naar dat waarvoor we soms bang zijn.
Als u meegaat, durven wij een stap te zetten o God,
een stap van hoop, een stap naar morgen.

Zingen: Tegen onrecht, tegen honger,
tegen grootspraak, valse schijn,
vieren wij de hoop op morgen,
vragen wij: Zul Jij er zijn?

Als wij samen bidden zijn we niet allen o God,
Als we samen bidden bent u er bij.
Als we samen bidden horen we uw stem,
Horen we uw roep aan ons:
Zul jij er zijn?

Zingen: In de mensen die volharden,
trouw en onbevangen zijn,
in wie opstaan, in wie troosten,
weten wij: Je zult er zijn.

GLORIALIED: 'Wij loven U, o God, belijden U als Heer'

NLB lied 412 vers 1 en 2, Gez. 399

GEBED BIJ DE OPENING VAN HET WOORD

Na het zingen van 'Kom mee naar voren allemaal' komen de kinderen naar voren

SCHRIFTLEZING: *Vertelling aan de kinderen gebaseerd op Genesis 12 en 15*

ZINGEN: 'Zomaar te gaan met een stok in je hand'

NLB, lied 806, Alles wordt Nieuw, II,

kinderen van de basisschool gaan, met het Licht van de Paaskaars, naar de kinderkring

SCHRIFTLEZING: Lucas 19 vers 1 t/m 10

ZINGEN: 'Meer dan het gewone'

uit Liederen ter bemoediging, lied 24

VERKONDIGING

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, beste mensen,

Jullie hebben het verdiend. Ja echt, hoe langer ik er over nadacht in de afgelopen dagen, hoe zekerder ik het wist. Ik gun het jullie. Zeker toen ik hoorde dat er onder jullie al waren die voorbereidingen troffen om hun broodtrommel mee te nemen vanmorgen. Toen wist ik het zeker. Jullie zijn er aan toe. Aan een korte preek.

Na een aantal qua tijdsduur wat uit de hand gelopen diensten en preken in de afgelopen maanden (althoewel wat is een half uur als het om zaken van tijd en eeuwigheid gaat) vanmorgen een oprechte poging om het eens echt kort te doen. Ik beperk me tot slechts een drietal vragen: Eén vanuit het verhaal van Abraham en twee vanuit het verhaal van Zacheüs. Met bij iedere vraag een paar inleidende zinnen. En met een licht risico dat jullie nu zullen zeggen: kan het niet wat genuanceerder.

1. Abraham hoort een stem. Vraag niet hoe maar hij hoort een stem in zijn hart en hij verstaat de stem als de stem van God. Ga op weg Abraham, verlaat wat je vertrouwd is en ga op weg naar een nieuwe toekomst. In die nieuwe toekomst, in dat land van belofte zal ik je zegenen. En Abraham gaat. Niet alleen, maar met Sara. En Lot gaat ook mee, zijn neefje, zoon van zijn broer.

Dit is het verhaal. En dan de vraag: Wat betekent het voor ons om op weg te gaan? Om dat wat vertrouwd is los te laten? Wat betekent het voor ons om gespist op de woorden van God een weg te zoeken in het onbekende. Om ons open te stellen voor het vreemde. Wat betekent dat voor ons, in onze persoonlijke levens. In het leven van de gemeente? Ga. Ga op weg, ga naar het land dat ik je wijzen zal. En ik zal je zegenen. Wat betekenen die woorden voor ons?

2. Zacheüs. Probleem – mens in het kwadraat. Hopeloos geval. Zacheüs. Zijn naam betekent: De zuivere, de reine, maar de meest mensen in de stad hebben daar een heel ander beeld bij. Zacheüs, de zuivere, was overste van de groep Tollenaars. Hij zat niet eens zelf in de tolpoortjes, zodat hij ook af en toe de hoon en de spot van de betalende reizigers te verduren kreeg. Maar hij was hoofdpachter. Hij verpachte zijn recht om geld te innen aan een aantal andere pachters en hij hoefde alleen maar de inkomsten te tellen in zijn overdadige huis. Zacheüs, de zuivere. Lucas had in hoofdstuk achttien verteld over Levi, de tollenaar, hoe die geroepen werd door Jezus en hij had het verhaal laten klinken dat Jezus vertelde over hoe moeilijk het is voor een rijke om het Koninkrijk binnen te gaan. Hier een probleemgeval in het kwadraat. Een rijke tollenaar. Een rijke overste der tollenaars. Hopeloos.

De vraag hierbij: Zijn wij eigenlijk vanuit het perspectief van onze broeders en zusters in het zuidelijke deel van deze aarde, laten we voor het gemak zeggen, de mensen in Afrika, in Latijns Amerika, zijn wij niet allemaal rijke tollenaars? Is de schande van de ten hemel schreiende armoede in deze wereld niet mede de verantwoordelijkheid van ons, welvarende bewoners (alle economische en andere crises ten spijt) van het rijke noorden van de aarde? Een klassieke vraag, die in de achterliggende eeuwen nog al eens van kansels denderde is: “Zijn wij niet allen zondaars gemeente?” Vanmorgen klinkt de vraag in dit perspectief. Wat doen wij er mee, met deze vraag? Zijn wij vanuit het perspectief van de armoede in de wereld niet vooral Zacheüs? En trouwens, als het over armoede gaat, dan hoeven we inmiddels ook niet altijd helemaal naar Afrika. Deze week in het nieuws: ca. 650.000 mensen leven in Nederland inmiddels op of onder de armoedegrens. Ik denk altijd nog armoede van een andere orde dan op het zuidelijk halfrond. Maar toch. En

misschien voelt ook u of jij de economische crisis wel aan den lijve. Maar toch vanmorgen die vraag aan ons: zijn wij niet vooral Zacheüs. De zuivere in naam... maar ondertussen.

En dan 3: Zacheüs hoort blijkbaar net als Abraham een stem. Vraag niet hoe, maar hij hoort een stem in zijn hart en hij verstaat de stem als de stem van God. Er gaat iets kriebelen, er gaat iets wringen, hij wil zijn oude leven achter zich laten. En de stem van God krijgt articulatie, krijgt taal, krijgt daad, in het verhaal van Jezus. Jezus die door Galilea trekt. Jezus die onderweg is naar Jeruzalem. En Zacheüs heeft het vermoeden dat in dat verhaal, in die mens, in die leraar van Gods Koninkrijk nieuw leven te vinden is.

Maar hoe kom ik er bij? Hoe kom ik bij Jezus? Hoe kom ik meer te weten van dat nieuwe leven, van het Koninkrijk van God, van vergeving en verzoening, van delen en dienen, van leven in liefde. Zacheüs vangt een glimp op tussen andere mensen door. Maar hij wil meer. En hij wil ook meer moeite doen. Klein van stuk als hij is, klimt hij in een boom. En dan het volle zicht op Jezus. En Jezus het volle zicht op hem. En dan valt alles weg, zo is het iedere keer in de verhalen zoals Lucas vertelt. Allerlei mensen en soms gedoe er om heen. Maar dat valt weg.

Er is een ontmoeting. 1 op 1. Jezus ziet een mens. En Jezus vraagt Zacheüs of hij in zijn huis, in zijn leven mag komen. En Zacheüs laat het toe, hij ontvangt Jezus. En Zacheüs verbindt direct forse consequenties aan deze ontmoeting: De helft van zijn bezit naar de armen en wat hij afgeperst heeft betaalt hij viervoudig terug. Ik denk trouwens dat Zacheüs daarmee nog niet tot de bedelstaf verviel. Als een miljonair de helft weggeeft, heeft hij altijd nog 5 ton over. Maar hoe dan ook, of het nou met deze royale daad van Zacheüs te maken heeft of niet, Jezus zei tegen hem: "Vandaag is dit huis redding ten deel gevallen, want ook hij is een zoon van Abraham". Jawel, zoon van Abraham, Zacheüs gaf gevolg aan die stem die hij hoorde. Hij durft los te laten. Hij durft het onbekende, het vreemde tegemoet te gaan. Hij durft te delen. Hij durft te vertrouwen op de belofte.

En dan, de vraag: Hoeveel moeite doen wij om Jezus te zien? Om hem te ontmoeten. Voor het eerst, of opnieuw. Of hebben wij genoeg er aan om een glimp

van hem op te vangen? Wat trouwens misschien ook wel genoeg is hoor.... Een glimp van Jezus. Maar waar of wat is onze boom waar we in willen klimmen om beter zicht op Jezus te krijgen? Hoeveel moeite willen we doen? En zie het verhaal dan niet op afstand maar heel dichtbij. Ook dit dorp staat vol met bomen. Jawel van die stammen met takken en met bladeren die er nou weer afvallen maar dat bedoel ik natuurlijk niet. Er staan volop bomen in Hoek om in te klimmen, volop kansen om beter zicht op Jezus te krijgen (al was het maar doordat Jezus zegt dat wie de arme, de zieke, de gevangene, de dorstige ziet, hem ziet). Volop bomen staan er Hoek. Misschien zie je ze niet. Kijk dan eens om je heen. En kijk eens in je hart. Volop bomen staan er ook hier in deze gemeente. Bomen van ontmoetingen met anderen. Misschien wel vreemden. Bomen van kansen op ontmoeting door kerkdiensten, middag- en avondgebeden, gesprekken over de bijbelavonden.... Hoeveel moeite doen we om in een boom te klimmen. Hoeveel moeite doen we om eens een boom op te zetten en een keer door te praten. Of juist om te leren stil te worden. Hoeveel moeite willen we doen? Of vinden we het wel genoeg om tussen de mensenmassa door een glimp op te vangen, wat mee te praten over Jezus en over die andere mensen zoals Zacheüs die wel in bomen klimmen, en het daar bij laten? Het is maar een vraag...

Het zijn maar drie vragen. Vragen aan ons. Ik bedoel dus aan u, jullie en ook aan mij zelf. Nog een keertje herhalen? Toch een echte driepunter dit preekje:

1. Wat betekent het voor ons om net als Abraham los te laten, op weg te gaan, vertrouwend op Gods belofte?
2. Zijn wij vanuit het perspectief van de zuidelijke landen op deze aarde niet allemaal rijke tollenaars?
3. Hoeveel moeite doen we om in een boom te klimmen?

Amen

ORGELSPEL

LIED 'De vrede van Christus'

uit Hoop van alle volken, lied 79

INZAMELING VAN DE GAVEN onder ORGELSPEL

GEBEDEN

afgesloten met het zingen van 'Onze Vader in de hemel'

NLB, lied 1006

WEGZENDING: 'Wij staan in het Licht' Sytze de Vries

Wij staan in het licht,
het genadig licht van de morgen.
wij vangen het licht
het straalt uit onze ogen
het wekt hoopvolle gedachten.
Wij worden kandelaars van dit licht,
herhalen Gods eerste woord.

Waar wij dit licht hooghouden en verspreiden
verdampen de grauwe nevels,
Worden contouren weer zichtbaar
herkrijgen mensen hun kleur

waar wij dit licht
ontsteken, aanwakkeren,
groeit de hoop zienderogen

Zo ziet de hemel de aarde graag:
in zijn genadig licht.

SLOTLIED 'Gaven delen Wereldwijd' uit Liederen ter bemoediging, lied 39, (mel Gez.252)

ZEGEN

A: Gezang 456 vers 3

ORGELSPEL

COLLECTE BIJ DE UITGANG BESTEMD VOOR KERK EN PASTORAAT